

Za sukcesem kryje się ciężka praca

Z Józefem Kaczmarkiem, burmistrzem miasta Uniejów, rozmawia Przemysław Puch, redaktor naczelny kwartalnika „EDS – Europejski Doradca Samorządowy”

Uniejów nieodmiennie zajmuje wysokie pozycje we wszystkich rankingach dotyczących stopnia wykorzystania funduszy europejskich. Co decyduje o tym, że jesteście notowani tak wysoko?

Wysokie pozycje gminy Uniejów w rankingach to wynik przede wszystkim ciężkiej pracy i efekt finalizacji projektów, które rozpoczęliśmy w 2004 r. Za sukcesem kryje się ciężka praca. Aby była możliwa realizacja projektów, gmina musiała przeprowadzić wykup i scalanie gruntów pod inwestycje. Dzisiaj mamy doświadczenie w realizacji tego typu projektów, jednak początki były trudne. Każdy błąd przy dokumentacjach technicznych i projektach mógł kosztować gminę dodatkowe pieniądze, a na to przy naszym budżecie nie mogliśmy sobie pozwolić.

Zwycięstwa w konkursach to potwierdzenie, że jesteśmy wiarygodnym beneficjentem środków unijnych. Jest to dla nas prestiż, ale również wymierne efekty w postaci promocji dla Uniejowa w kraju i za granicą.

Kto pomógł w osiągnięciu takich rezultatów?

Pomogło nam bardzo wsparcie marszałka województwa łódzkiego, Ministerstwa Sportu i Turystyki, Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków w Warszawie, Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu, Politechniki Łódzkiej, Uniwersytetu Łódzkiego, Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi. Przy realizacji projektów czerpaliśmy z doświadczeń innych, tak jak np. landu Styrii w Austrii, która jest regionem partnerskim naszego województwa.

Neobarokowa wieża kościelna w Uniejowie z 1901 roku.

Jaka była sytuacja gospodarcza Uniejowa na początku przemian ustrojowych?

Była podobna do sytuacji innych miasteczek. Dotknęły nas te same problemy, które spadły na inne samorządy. W latach 90. przechodzenie gospodarki scentralizowanej w wolnorynkową spowodowało

upadek funkcjonujących zakładów państwowych. Osoby zwalniane z pracy nie miały środków na rozwój własnej działalności gospodarczej. Narastające bezrobocie powodowało zubożenie mieszkańców. Na naszym terenie swoje konsekwencje miała również reforma administracyjna. Wraz z przyłączeniem

gminy Uniejów do powiatu poddębickiego zaobserwowano zjawisko zmiany przez firmy miejsca prowadzenia działalności gospodarczej. Wiele firm przeniosło się w tym czasie poza granice powiatu poddębickiego, a tym samym gminy.

Każdy samorząd ma jednak inne uwarunkowania.

Mając tego świadomość, uznaliśmy, że posiadanie przez Uniejów pokładów wód geotermalnych jest naszą największą szansą na rozwój, postanowiliśmy zainvestować w turystykę. Otrzymaliśmy dużą szansę i zaufanie od samorządu województwa, od marszałka województwa oraz wojewody łódzkiego i staramy się wykorzystać ją na przyszłość.

Obecnie zrobiliśmy pierwszy krok w drodze do sukcesu. Wiele już osiągnęliśmy, ale przed nami jeszcze dużo do zrealizowania. O tym, czy uda nam się to osiągnąć, zadecydują kolejne lata. Uniejów pojawia się w mediach jako wzór do naśladowania więc chyba wszystko idzie w dobrym kierunku. Liczby pokazują, że to, co udało nam się zrobić, miało sens. Od początku otwarcia basenów (lipiec 2008 r.) do listopada 2009 r. kompleks termalno-basenowy odwiedziło 300 tys. osób.

Jak wykorzystujecie Państwo źródła geotermalne?

Gmina Uniejów wykorzystuje wody geotermalne w celach grzewczych, leczniczych oraz turystycznych.

Od 2001 r. ruszył system ciepłowniczy na terenie miasta, w wyniku którego kotłownie opalane węglem zostały zastąpione źródłem wykorzystującym wody termalne. Zastąpienie tradycyjnego systemu grzewczego alternatywnym ciepłem wód termalnych pozwoliło na znaczne wyeliminowanie dotychczasowych zanieczyszczeń pyłowych oraz gazowych z powietrza, co w chwili obecnej ma zasadnicze znaczenie z punktu widzenia ubiegania się przez miasto o status uzdrowiska.

W Uniejowie zlokalizowana jest jedna z pięciu istniejących na terenie kraju, a jedyna w województwie łódzkim geotermia, wykorzystująca źródła geotermalne. Zabiegi z użyciem uniejowskich wód termalnych są szczególnie przydatne przy leczeniu: chorób reumatoidalnych, ortopedyczno-urazowych, stanów po zabiegach operacyjnych narządu ruchu, chorób skóry, schorzeń nosa, ucha, gardła i krtani, nerwobólach, dyskopala-

Foto: AWP

Józef Kaczmarek

Miejsce zamieszkania: Uniejów

Wykształcenie: mgr historii UAM w Poznaniu

Kwalifikacje: Organizacja i Zarządzanie, Studium Polityki Rolnej Współpracy Europejskiej, Certyfikat Menedżera Zarządzania Jakością w Oświacie

Stan rodzinny: żonaty, dwóch synów

Zainteresowania: ekonomia, edukacja, sport

Funkcje społeczne: członek Zarządu Powiatowego Związku OSP i Rady Powiatowej LZS

Kariera zawodowa: nauczyciel historii, dyrektor Szkoły Podstawowej w Wienlinie, w 1998 r. wybrany przez radnych Rady Miejskiej w Uniejowie na burmistrza miasta, wicestarosta powiatu poddębickiego, w 2002 r. wybrany w wyborach bezpośrednich na burmistrza miasta Uniejów – pełni tę funkcję do dziś w wyniku ponownej wygranej w wyborach samorządowych w 2006 r.

tiach, nerwicach. Wody geotermalne wykorzystywane są również do bardziej ukierunkowanych zabiegów przydatnych w leczeniu schorzeń jelita grubego, przerostu i zapaleniu prostaty, stanach kurczowych naczyń krwionośnych.

Obecnie wody geotermalne wykorzystywane są przede wszystkim w całorocz-

nym kompleksie termalno-basenowym, który obejmuje: gorące kąpiele w solankach z hydromasażami, zespół saunowy: sauna fińska sucha, turecka parowa, aromaterapeutyczna, tepidarium oraz zjeżdźalnie wodną. Gorące źródła wykorzystywane są również w Kasztelu Rycerskim „Na Gorących Źródłach”, gdzie

Foto: ANP

Uniejowski Zamek Biskupów Gnieźnieńskich z XIV w.

można skorzystać z kąpeli w leczniczych solankach, w łaźniach termalnych.

W jaki sposób chcielibyście wykorzystywać je w przyszłości.

Wody geotermalne w dalszym ciągu będą wykorzystywane w kierunku rozwoju turystyki uzdrowiskowej: do rozbudowy kompleksu termalno-basenowego oraz sieci wody termalnej potrzebnej do rozwoju turystyki w ramach przedsięwzięcia „Termy Uniejów”. Istnieje potrzeba pełnego zastąpienia na terenie gminy tradycyjnych sposobów ogrzewania systemem ciepłowniczym wykorzystującym odnawialne źródła energii. Kolejne plany zakładają budowę hybrydowej elektrociepłowni geotermalnej z wykorzystaniem zasobów biomasy, produkującej w skojarzeniu energię cieplną i elektryczną.

Jak duży zespół pracuje nad wykorzystaniem funduszy europejskich.

Pracownicy zajmujący się pozyskiwaniem środków to młodzi ludzie w wieku 25–39 lat zajmujący samodzielne jednoosobowe stanowiska pracy. Wszyscy mają wyższe wykształcenie. W 2004 r.,

rozpoczynając pisanie projektów z pozyskiwaniem środków, zajęły się trzy osoby, w tym Marcin Pamfil, który od początku pracował przy tworzeniu projektów, a dzisiaj zarządza spółką „Termy Uniejów”. Osoby te zdobywały wiedzę, ucząc się na własnych doświadczeniach i korzystając ze szkoleń. Okazali się na tyle skuteczni, że dwoje z pracowników otrzymało tytuł „Eksperta w dziedzinie funduszy strukturalnych” w ramach konkursu Związku Powiatów Polskich organizowanego na podstawie umowy z ministrem rozwoju regionalnego.

Obecnie pozyskiwaniem środków zajmuje się dwoje pracowników zatrudnionych na stanowisku ds. funduszy UE, a także pracownik ds. realizacji inwestycji, pracownik ds. zarządu drogami gminy, pracownik ds. rolnictwa oraz pracownik ds. obsługi prawnej.

Co jest motorem napędowym miasta Uniejów, szczególnym dobrem, jakie chcecie Państwo wykorzystać?

Są to przede wszystkim wody geotermalne. Przykład cytowanego landu Styria w Austrii pokazuje, że można je zagospodarować ekonomicznie. Nasi part-

nerzy traktują wody geotermalne komercyjnie – jak surowiec, na którym można zarobić, i daje to pozytywne efekty. Mamy nadzieję że uda się nam zrealizować podobne zamierzenia w Uniejowie i pokazać innym, że przynosi to wymierne korzyści. Największy z planowanych projektów z wykorzystaniem wód to rozbudowa kompleksu basenowego. Nasze miasto zabiega się również o to, aby w 2012 r. jedna z europejskich drużyn trenowała i odpoczywała w Uniejowie. Służyć mają temu nowoczesne boiska i baza hotelowa, która ma powstać na terenach inwestycyjnych.

Jakie kroki zostały już podjęte w kierunku przekształcenia miasta w uzdrowisko?

Gmina uzyskała już świadectwa, które potwierdzają lecznicze właściwości klimatu. W posiadaniu urzędu jest: świadectwo potwierdzające właściwości lecznicze wody z odwiertu „PIG/AGH-2” wydane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny, świadectwo potwierdzające właściwości lecznicze klimatu wydane przez Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława

Leszczyńskiego Polskiej Akademii Nauk oraz świadectwo badania mikrobiologicznego wody geotermalnej w Uniejowie wydane przez Zakład Mikrobiologii Lekarskiej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Naukowcy przebadali również nasłonecznienie, poziom opadów, zamglenie, liczbę dni o niekorzystnych temperaturach. Obecnie trwają prace nad operatem uzdrowiskowym. To wszystko świadczy o tym, że jesteśmy na dobrej drodze do uzyskania statusu uzdrowiska. Mamy nadzieję, że nasze starania zakończą się sukcesem.

Jakie jest wykorzystanie funduszy europejskich w czasie (od 2005 roku)?

Gmina Uniejów, wykorzystując środki unijne, zrealizowała inwestycje przede wszystkim w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego oraz w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich 2004–2006”.

Jakie inwestycje zostały przeprowadzone z wykorzystaniem funduszy europejskich.

Najważniejsze inwestycje rozpisano na kilka mniejszych oddzielnych projektów. W ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego zrealizowano następujące projekty: budowa infrastruktury technicznej na terenie zespołu zamkowo-parkowego, w ramach którego wybudowano sieć wodociągową wody pitnej, sieci wodociągowe wody geotermalnej, sieć kanalizacji sanitarnej. Przedmiotem projektu było uzbrojenie terenu pod działalność z zakresu turystyki, rekreacji i lecznictwa. Rewaloryzację zespołu zamkowo-parkowego, w ramach którego nawiązano starorzeczko Warty na terenie parku zamkowego, zmodernizowano i wybudowano drogi wewnętrzne na terenie parku zamkowego poprawiające dostępność obiektów zlokalizowanych na terenie parku oraz wyremontowano i odtworzono alejki i ścieżki na terenie parku. W trzech kolejnych projektach wybudowano kompleks termalno-basenowy, czyli obiekt infrastruktury turystycznej wykorzystujący wodę geotermalną do celów: rekreacyjnych, sportowych, leczniczych i profilaktycznych, obiekt gastronomii oraz obiekt

edukacyjno-turystyczno-rekreacyjny „Wrota Czasu”, w ramach którego powstał zespół dwóch budynków – wieży i budynku głównego – stylizowanych na zabudowę średniowieczną.

W ramach EFRR rozbudowano również sieć wodociągową z przyłączami.

W ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich 2004–2006” przebudowaliśmy drogę „Trasa Bożego Ciała” w Spycimierzu.

Jakie inwestycje z udziałem funduszy europejskich są w trakcie realizacji, a jakie są planowane.

Przyszłość to przede wszystkim realizacja projektu rozbudowy term. Projekt Termy Uniejów – Regionalny Markowy Produkt Turystyki Uzdrowiskowej. Znalazł się na liście priorytetowych projektów w województwie na lata 2007–2013. Łączna wartość projektu opiewa na 105 mln zł, dofinansowanie z EFRR to kwota 90 mln zł.

W ramach projektu planowane są kolejne inwestycje, które obejmują: rozbudowę termalnych basenów otwartych o dodatkowe niecki i atrakcje typu zjeżdżalnie wodne, wraz z tarasami trawiastymi; budowę basenów termalnych krytych, częściowo połączonych z basenami otwartymi, z dodatkowymi atrakcjami typu zjeżdżalnie wodne, jacuzzi, whirlpool z zespołem odnowy biologicznej: sauną, siłownią, fitness, solarium. Planowana jest restauracja budynku po byłym kinie na Dom Pracy Twórczej Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi. Dom Pracy Twórczej będzie centrum artystyczno-kulturalnym – miejscem sympozjów, konferencji, plenerów, warsztatów i szkoleń. Planujemy również rozbudowę kompleksu edukacyjno-turystyczno-rekreacyjnego „Wrota Czasu” w Uniejowie. Zamierzamy wybudować kompleks edukacyjno-turystyczno-rekreacyjny „Zagroda Młynarska” oraz kompleks boisk do piłki nożnej. Jedną z kluczowych inwestycji będzie wspomniana już budowa hybrydowej elektrociepłowni geotermalnej zasilanej gorącą wodą wydobywaną ze złóż geotermalnych leżących pod Uniejowem z wykorzystaniem lokalnych zasobów biomasy, produkującą w skojarzeniu energię cieplną i elektryczną.

Jak do tych realizacji podchodzą mieszkańcy?

Trudno wypowiedzieć się w czyimś imieniu. Wszystko, co realizujemy, ma

służyć nie tylko turystom, ale przede wszystkim mieszkańcom. Widać wymierne korzyści z realizacji inwestycji. Obniżają się koszty opłaty za ciepło w związku z wykorzystaniem energii geotermalnej do celów grzewczych. Pojawiało się duże zainteresowanie gruntami w naszej gminie, co przekłada się na korzyści finansowe dla mieszkańców. Mają oni także możliwość korzystania z zabiegów balneologicznych oraz oferty rekreacyjnej w basenach termalnych na miejscu bez ponoszenia kosztów dojazdu do innych ośrodków. Największym sukcesem byłby jednak napływ inwestorów prywatnych i stworzenie stałych miejsc pracy, co spowodowałoby spadek bezrobocia. Już dzisiaj da się zauważyć zmniejszenie liczby bezrobotnych. W 2004 r. na terenie gminy było 700 zarejestrowanych osób bez pracy, dzisiaj ta liczba wynosi 300. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Termy Uniejów” Spółka z o.o., które zarządza obiektami, zatrudnia obecnie 70 osób. W sezonie letnim ta liczba się podwaja. Ponadto część osób, w szczególności mężczyzn, może być zatrudniona na czas określony przy realizacji inwestycji budowlanych.

Czy w zarządzaniu miastem posługuje się Pan jakąś uznaną metodyką zarządzania projektami (na przykład PRINCE-2), a jeśli nie, to czy myśli Pan o zastosowaniu jej do zarządzania miastem. Przykład Dzierżonowa jest bowiem bardzo zachęcający.

W zarządzaniu projektami nie posługujemy się uznanymi metodykami. Można powiedzieć, że to, co stosujemy w praktyce, to nasze autorskie pomysły.

Jakie są plany na przyszłość?

Główne założenia rozwoju gospodarczego gminy to szersze wykorzystanie właściwości wód geotermalnych w celach rekreacyjno-turystycznych i profilaktyczno-leczniczych. Uniejowskie wody termalne mają potwierdzone właściwości lecznicze, co ukierunkowuje gminę na rozwój turystyki uzdrowiskowej.

Bardzo dziękuję za rozmowę i życzę dalszych sukcesów nie tylko w zakresie pozyskiwania środków z funduszy europejskich. ■